

INFORME D'ACTIVITAT 2002-2011

[AMIC-UGT I EL MOVIMENT PELS DRETS POLÍTICS DE LA POBLACIÓ D'ORIGEN IMMIGRANT 2002-2011]

“Article 13.2 de la Constitució espanyola: Només els espanyols seran titulars dels drets reconeguts a l'article 23, tret del que, atenent a criteris de reciprocitat, pugui establir-se per tractat o llei per al dret a sufragi actiu i passiu a les eleccions municipals.”

L'any 2002, AMIC- UGT va organitzar el **I Congrés de la Immigració de Catalunya**, en un context social on es feia evident ja la importància creixent del fenomen de l'arribada de la immigració global i la necessitat de convocar i reunir l'incipient associacionisme que hi sorgia com a espai de reflexió sobre els reptes i expectatives de la integració. Aquest Congrés es va celebrar a la ciutat de Barcelona i tenia com a objectiu fonamental fer una anàlisi integral dels drets de la població immigrada.

Una de les propostes d'AMIC, que va obtenir el suport de més de 150 congressistes, va ser la necessitat d'abordar un debat polític amb les institucions públiques i la societat civil per a tractar el reconeixement del dret a vot de les persones immigrades a Catalunya. Un reconeixement per garantir la igualtat de drets i oportunitats, i per integrar les persones immigrades a la societat catalana com a ciutadans i ciutadanes de ple dret, tot concretant la democràcia. Finalment, es va demandar un pronunciament dels actors socials i polítics en aquells aspectes que limiten la participació plena de les persones immigrades a la vida quotidiana i l'exercici lliure dels seus drets com a ciutadans i ciutadanes (Memòria I Congrés de la Immigració, AMIC).

Aquesta va significar la primera pedra d'AMIC- UGT per abordar formalment el debat sobre els drets polítics de la població immigrada. Fruit de la maduració d'aquest debat, la UGT de Catalunya, al seu 12è Congrés, l'any 2005, va resoldre reivindicar obertament el dret a la participació política i especialment el dret a vot per a tots els ciutadans i ciutadanes majors d'edat, a les eleccions municipals i europees, amb un mínim de 2 anys de residència legal o empadronament, i a la resta d'eleccions amb un mínim de 5 anys de residència legal o empadronament (Resolucions 12è Congrés)

Per a la UGT de Catalunya, l'arribada de treballadors i treballadores immigrades suposava canvis profunds a la societat, que portarien a la integració d'aquesta nova aportació a la classe treballadora i al respecte per les diferències culturals i socials. D'una altra banda, el repte era garantir els drets i obligacions per tal que aquestes persones poguessin exercir la plena ciutadania.

L'any 2007, es van fer dos passos més per consolidar i ampliar aquesta experiència. Primer, AMIC i la UGT de Catalunya van organitzar a la ciutat de Vic una **assemblea amb associacions d'immigrants, veïns i veïnes, i representants d'algunes forces polítiques**, per reflexionar sobre la necessitat de fer extensiu el dret a vot per a les persones immigrades. Existeix un vídeo que documenta aquest acte al bloc d'AMIC dedicat al dret a vot <http://amicdretalvot.wordpress.com>.

Segon, el novembre de 2007, AMIC va celebrar el **3r Congrés de la Immigració a Catalunya, a la ciutat de Salt**, i de nou es va reivindicar el dret a vot per a la població immigrada resident. Es partia de la premissa que altres drets de participació social i política, com les eleccions sindicals, les eleccions escolars, etc., ja es tenien i ja començaven a normalitzar-se, amb la qual cosa ja tocava demanar sense ambigüitats el dret a vot de les institucions públiques (Resolucions 3r. Congrés).

Per això, el març de 2008, AMIC va presentar la **campanya "Votem junts a les empreses, votem junts a les escoles. A les nostres ciutats volem votar amb tu!"** Es va elaborar un **informe sobre la participació política a la Unió Europea**, i es va convocar una roda de premsa de presentació per manifestar la necessitat d'obrir un ampli debat social i polític a l'Estat espanyol per promoure l'accés a la ciutadania plena de les persones immigrades. Cal recordar que, amb el marc jurídic actual, qualsevol ampliació de la legislació actual en matèria de dret a sufragi actiu i passiu necessita una reforma constitucional.

A la **roda de premsa**, es va presentar un **vídeo de sensibilització**, i posteriorment es va celebrar un **acte simbòlic** al carrer, a la rambla de Santa Mònica de Barcelona, desenes de persones immigrades van votar en una urna. També es va llegir un **manifest** que va tenir el suport de 60 entitats d'immigrants. Aquests materials es poden consultar al bloc d'AMIC <http://amicdretalvot.wordpress.com> (manifest, imatges de la roda de premsa i de l'acte simbòlic, el vídeo de sensibilització).

L'any 2009, AMIC - UGT va centrar la seva reivindicació de la festa de **l'1 de Maig** en reclamar els **drets polítics de la població immigrada**. Al bloc de l'associació es pot consultar les reivindicacions i les imatges

Amb el transcurs dels anys, i tenint en consideració la legislació existent, s'assoleixen petits objectius pel que fa a la possibilitat de dret a vot per als nacionals de països concrets a les eleccions municipals, en virtut de convenis de reciprocitat. És el cas dels nacionals de la Unió Europea, de Bolívia, l'Equador, Cap Verd, Xile, Perú, Paraguai, Islàndia, Nova Zelanda, Noruega. Aquest fet obliga l'entitat, no només a plantejar el debat, sinó també a difondre amb tots els mitjans disponibles la informació als interessats i interessades sobre la possibilitat d'exercir, encara que sigui de manera limitada, el dret de sufragi actiu i passiu a les eleccions locals.

El setembre de l'any 2010, es va iniciar la **campanya "I tu, pots votar?"**, d'informació sobre les possibilitats i procediment d'inscripció al cens electoral. Per aquesta campanya, es van editar **díptics i cartells** i es va bolcar tota la informació al bloc d'AMIC, espai on es recullen i centren totes les activitats sobre el tema. La campanya va tenir un èxit i acceptació importants.

En el disseny dels materials AMIC va comptar amb el suport de la ONG de Dissenyadors Gràfics. Bon disseny per a bones causes: proyectosolidus.org

Ahora, AMIC revitalitza el debat social sobre els drets polítics de la població immigrada. Amb l'objectiu de conèixer opinions rellevants a la societat sobre el dret a vot i la participació política de les persones immigrades, AMIC proposa al seu **bloc un espai de reflexió i participació ciutadana** que pugui generar el debat necessari per assolir avanços democràtics. Hi ha tres preguntes clau que es plantegen a persones de l'àmbit acadèmic, polític, sindical, associatiu, cultural, ... 1) A partir de quin moment una persona nouvinguda ha de tenir el dret a vot? En tots els àmbits o només al municipal? 2) Quina ha de ser la participació política i ciutadana d'una persona nouvinguda a Catalunya? 3) Proposa dues mesures per a la integració i la cohesió social. Destaquem les **entrevistes** realitzades a: *Rafael Allepuz Capdevila*, president de Justícia i Pau a Lleida i professor del Departament d'Economia Aplicada de la UdL, *Zulma Sierra*. Periodista colombiana, editora del setmanari "Latino en Barcelona", *Àlex Castillo* Vicepresident i vocal d'immigració de FAPAC, Federació d'Associacions de Pares i Mres d'Alumnes de Catalunya Barcelona, entre altres.

Tota aquesta feina va culminar, de moment, en l'organització de **dues jornades de reflexió a Barcelona i Lleida, l'abril i el maig de 2011**, en paral·lel amb el cicle electoral municipal a l'Estat espanyol.

La primera de les jornades es va celebrar el 14 d'abril de 2011 a Barcelona, data que té un especial simbolisme democràtic. Amb el lema "**Avançar amb els drets polítics de les persones immigrades**", va comptar amb la ponència del professor Santiago Castellà, membre destacat del Moviment Laic i Progressista, amb una taula rodona d'entitats (Fedelatina, Associació Adib-Biladi, Associació Cultural Romanesa de Lleida "Miorita" i Associació Centre Islàmic-Camí per a la Pau), i amb una taula amb representats de totes les forces polítiques presents al Parlament català (CiU, PSC, PP, ICV, ERC, SCI i Ciutadans). Imatges de la jornada: <http://amicdretalvot.wordpress.com/>

La segona de les jornades es va celebrar a Lleida el 12 de maig de 2011, a pocs dies de les eleccions municipals. Amb el lema “**I tu, pots votar? I tu, pots participar?**”, va comptar amb les ponències dels professors universitaris Jordi Garreta, coordinador de l'Observatori Permanent de la Immigració de Lleida, i Héctor Silveira, director adjunt de l'Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans de la Universitat de Barcelona. La jornada va tenir el suport de l'Ajuntament de Lleida. En acabar, es va fer una votació simbòlica per reivindicar el dret a vot de les persones estrangeres, i es va llegir el manifest d'AMIC-UGT que recull la posició de l'entitat.

Imatges de la jornada:

<http://amicdretalvot.wordpress>

Aquesta és l'experiència d'AMIC-UGT en matèria de lluita i treball per avançar en els drets polítics de la població immigrada. Per nosaltres, aquesta lluita és una línia estratègica que simbolitza la punta de llança de la integració social i de la consecució de la igualtat d'oportunitats per a totes les persones, tots els ciutadans i ciutadanes. És un debat que tard o d'hora s'ha d'abordar amb serietat i amplitud, perquè el que no és normal és tenir centenars de milers de persones que resideixen a l'Estat espanyol que no poden decidir els seus representants polítics. Es necessita un canvi de paradigma (no basat en el concepte tradicional de la nacionalitat) en aquest sentit, en un món globalitzat que canvia amb profunda incertesa. Sempre hi ha d'haver algú que comenci el debat i estem orgull@s de poder dir que AMIC n'és un.

En aquests moments, Catalunya, l'Estat espanyol i el món occidental en general, viuen una crisi econòmica intensa i llarga. Després de dues dècades d'arribada de persones de molts indrets del planeta, per les necessitats del mercat laboral català i espanyol, amb la crisi estan proliferant sentiments primaris de rebuig al fenomen migratori, que tenen el suport i són alimentats per forces polítiques ultraconservadores. Aquest corrent social, preocupant, atempta contra la tradició catalana d'integració social i cultural, de promoció dels valors democràtics i de consideració de la societat catalana, diversa en ella mateixa, com un sol poble. Per això, ara més que mai, el debat sobre com avançar en els drets polítics de la població immigrada ha de tenir un nou impuls, per afegir la població immigrada a la participació política, i perquè no s'utilitzi aquesta part de la ciutadania, sense capacitat política, com a cap de turc dels problemes reals, de model productiu, de l'economia.

AMIC-UGT. Barcelona, 26 de maig de 2011
